



רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

30 ביוני 2025

1877

ד' בתמוז התשפ"ה

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי)
(תיקון מס' 4), התשפ"ה-2025 826

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי) (תיקון מס' 4), התשפ"ה–2025

1. תיקון סעיף 1 בחוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי), התשפ"ד–2023¹ (להלן – הוראת השעה), בסעיף 1, ברישאה, במקום "ו" באב התשפ"ה (31 ביולי 2025) יבוא "י"ג בניסן התשפ"ו (31 במרץ 2026)".

ד ב ר י ה ס ב ר

במשך כל התקופה מתחילת חרבות ברזל ועד עתה, לנוכח העלייה המשמעותית והמתמשכת במספר הכלואים המוחזקים במיתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר הוארך תוקפה של הוראת השעה עד יום ו' באב התשפ"ה (31 ביולי 2025). ההארכות של הוראת השעה נקבעו בחוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי) (תיקון), התשפ"ד–2024, מיום ח' בשבת התשפ"ד (18 בינואר 2024), בחוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי) (תיקון מס' 2), התשפ"ד–2024, מיום כ"א באייר התשפ"ד (29 במאי 2024), ובחוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי) (תיקון מס' 3), התשפ"ה–2024 (להלן – תיקון מס' 3), מיום כ"ד בכסלו התשפ"ה (25 בדצמבר 2024). כמו כן, תוקפה של ההכרזה על מצב חירום כליאתי שניתנה לראשונה ביום ז' בחשוון התשפ"ד (22 באוקטובר 2023) הוארכה מזמן לזמן, ובאופן רציף, עד ליום ב' בתמוז התשפ"ה (28 ביוני 2025).

יצוין כי במסגרת תיקון מס' 3 בוצעו תיקונים נוספים בהוראת השעה. בתיקונים אלה הורחבה סמכותו של מנהל בית הסוהר כך שבעת קיומה של הכרזה על מצב חירום כליאתי, מנהל בית הסוהר יהיה רשאי, ככל שיידרש, להלין כלואים תוך חריגה מהוראות הדין גם לעניין החוקת כלואים בנפרד, וזאת נוסף על הסמכות שהוקנתה לו בהוראת השעה להלין אסיר בחריגה מההוראות לעניין שטח מחיה ובחריגה מההוראות לעניין זכאות למיטה. בהתאם לכך מנהל בית הסוהר רשאי לחרוג מהוראות הדין לעניין הפרדה בין סוגים שונים של אסירים ועצורים שנקבעו לפי סעיף 10(ב) לחוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים, התשס"ב–2002, ולפי סעיף 3 לחוק סמכויות שעת חירום (מעצרים), התשל"ט–1979. נוסף על כך, במסגרת תיקון מס' 3, נקבע כי נדרש למסור לועדה לביטחון לאומי של הכנסת אחת לחודש, וכל עוד ההכרזה על מצב חירום כליאתי עומדת בתוקפה, דיווח של השר לביטחון לאומי על צעדים נוספים הננקטים לצורך טיפול במצב החירום הכליאתי וכן דיווח של נציב בתי הסוהר על הנתונים הנוגעים ליישום הסמכויות לפי ההסדר במיתקני הכליאה, וזאת במקום אחת לשבועיים. עוד נקבע במסגרת תיקון מס' 3 כי הממשלה רשאית להאריך את ההכרזה לתקופות נוספות של עד חודשיים בכל פעם.

סעיף 1 בהתאם לנתונים המעודכנים שהתקבלו משירות בתי הסוהר מצבת הכלואים במיתקני הכליאה מוסיפה לגדול, כך שמתחילת חרבות ברזל ועד ליום כ"ז באייר התשפ"ה (25 במאי 2025) נוספו למעלה מ-7,080

כללי מתחילת הלחימה במסגרת מבצע "חרבות ברזל" (להלן – חרבות ברזל) פועלים כוחות הביטחון בעצמות גבוהה מאוד לשמירה על שלום הציבור וביטחונם. פעולות אלה כוללות, לצד הלחימה ברצועת עזה, מבצעים צבאיים רבים, חוזרים ונשנים, באזור יהודה ושומרון לשם מעצרו של פעילי טרור במטרה לסכל הרצאת פיגועי טרור נוספים מזירה זו. בתוך כך, בוצעו ומבוצעים מעצרים רבים ומספר הכלואים במיתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר עלה באלפי כלואים נוספים, מרביתם עצורים ביטחוניים, בתוך פרק זמן של כמה חודשים, באופן שהצריך קידום צעדים מיידיים שיאפשרו את החזקת הכלואים הרבים במיתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר.

לנוכח האמור, כדי לאפשר לשירות בתי הסוהר לתת מענה למעצרים הרבים בשל פעילות כוחות הביטחון ובהינתן פסקי הדין של בית המשפט בבג"ץ 1892/14 האגודה לזכויות האזרח ואח' נ' השר לביטחון הפנים ואח' (נבו, 13.6.2017) בעניין שטח מחיה לעצורים ואסירים ובבג"ץ 4634/04 רופאים לזכויות אדם נ' השר לביטחון פנים (נבו 12.02.2007) בעניין מיטה לכל אסיר ולצד הוראות הדין, הוחלט לפעול לקידום תיקון חקיקה שיאפשר את המשך קלטת העצורים הרבים, תוך חריגה מהוראות לעניין שטח מחיה ולעניין הלנה על מיטה. בהמשך לכך, ביום ג' בחשוון התשפ"ד (18 באוקטובר 2023) אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי), התשפ"ד–2023 (להלן – הוראת השעה).

במסגרת הוראת השעה נקבע הסדר בסעיף 10 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב–1971 (להלן – הפקודה), המאפשר לשר לביטחון לאומי (להלן – השר), בהמלצת נציב בתי הסוהר ובהסכמת ראש הממשלה ושר הביטחון, להכריז על מצב חירום כליאתי אם שוכנע כי בשל המצב הביטחוני השרר במדינה, שבשלו הכריז שר הביטחון 'מצב מיוחד בעורף', יש צורך במקומות כליאה נוספים באופן מיידי או שקיימת סבירות גבוהה כי יהיה צורך כאמור, וכי לא ניתן לקיים את הוראות הדין לעניין שטח מחיה מזערי או את ההוראות לעניין זכאות למיטה לפי סעיף 10(ב)ג(2) לפקודה או לפי סעיף 9(ב)2 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו–1996. משמעות ההכרזה כי יהיה ניתן להלין עצורים ואסירים תוך חריגה מהוראות הדין לעניין שטח מחיה, וככל שיידרש – אף להלין שלא על מיטה תוך חריגה מהוראות הדין לעניין זכאות למיטה (בהתאם להוראות הוראת השעה). תוקפה של הוראת השעה נקבע לתקופה של 3 חודשים, עד יום ח' בשבת התשפ"ד (18 בינואר 2024).

¹ ס"ח התשפ"ד, עמ' 6; התשפ"ה, עמ' 148.

2. הכרזה שניתנה לפני תחילתו של חוק זה לפי סעיף 19כ לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], הוראת מעבר התשל"ב-1971², כנוסחו בהוראת השעה, מוארכת ותמשיך לעמוד בתוקפה עד יום ח' בתשרי התשפ"ו (30 בספטמבר 2025).

ד ב ר י ה ס ב ר

בעקבות האמור לנוכח העלייה המשמעותית במספר הכלואים המוחזקים במיתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר, כמפורט לעיל, ובשים לב לכך שלהערכת גורמי הביטחון צפויים מעצרים נוספים בתקופה הקרובה, וכדי לאפשר לשירות בתי הסוהר לקלוט עצורים נוספים ובכך לתת מענה לגורמי הביטחון, מוצע בהצעת החוק להאריך את תוקפה של הוראת השעה עד יום י"ג בניסן התשפ"ו (31 במרץ 2026).

סעיף 2 לנוכח מספר הכלואים המוחזקים במיתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר, ובשים לב לכך שמגמת העלייה עודנה נמשכת, וכדי לאפשר המשך קליטת עצורים במיתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר ולתת מענה לגורמי הביטחון, יש צורך בהארכת תוקף ההכרזה על מצב חירום כליאתי לתקופה נוספת.

על כן, לצד הארכת הוראת השעה, מוצע להאריך גם את תוקפה של ההכרזה על מצב חירום כליאתי בחודשיים נוספים, קרי עד יום ח' בתשרי התשפ"ו (30 בספטמבר 2025). מצבת הכלואים המוחזקים במיתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר תוסיף להיבחן, ואם יהיה צורך בביצוע שינויים בהכרזה – הדבר יתוקן בהתאם.

כלואים סך הכול, ונכון ליום כ"ז באייר התשפ"ה (25 במאי 2025) היא עמדה על 23,434 כלואים.

המשרד לביטחון לאומי ושירות בתי הסוהר פעלו ופועלים כל העת לקידום צעדים ופעולות להגדלת מספר מקומות הכליאה ולהרחבת מרחב המחיה במיתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר, הן מכוח החלטות הממשלה בנושא והן באמצעות צעדי בינוי של אלפי מקומות כליאה נוספים, חלקם הושלמו זה מכבר וחלקם נמצאים בשלבים שונים של תהליכי בינוי.

ואולם, בעת הזו, אין בפעולות המקודמות כדי לתת מענה לעלייה המשמעותית, המהירה והחדה במספר הכלואים לנוכח המעצרים הרבים בחרבות ברזל. עלייה משמעותית זו במספר הכלואים בתקופה כה קצרה הביאה למצב חירום כליאתי חריף, המצריך כאמור את המשך הארכת הוראת השעה ואת התאמת הדין לצורכי הכליאה הלאומיים בעת הזו, כדי לאפשר קליטת עצורים נוספים מגורמי הביטחון, עד להבשלתם של הפעולות והצעדים הנוספים האמורים.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

